

Sterilisatie van de man (vasectomie)

Inleiding

De behandeling wordt binnen het Zaans Medisch Centrum uitgevoerd door een gespecialiseerd Physician Assistant onder supervisie van de urologen. CliniX is het private label van het Zaans Medisch Centrum.

Let op!

CliniX biedt alleen onverzekerde zorg aan en heeft geen contract met verzekeraars voor het bieden van verzekerde zorg. U kunt daarom ook geen aanspraak maken op een eventuele aanvullende verzekering. U moet de kosten dus zelf betalen.

Uw behandelend arts heeft met u besproken dat er een sterilisatie (=vasectomie) verricht gaat worden. Sterilisatie is in principe onomkeerbaar (het kan niet teruggedraaid worden) en is dan ook alleen een goede keuze wanneer u zeker weet dat u geen kinderen (meer) wilt. Een sterilisatie is niet van invloed op uw seksuele leven; het is een zeer veilige vorm van anticonceptie. Een sterilisatie geeft geen enkele bescherming tegen seksueel overdraagbare aandoeningen, zoals AIDS, gonorroe of syfilis. Hiervoor moet u een condoom blijven gebruiken.

Wat is een sterilisatie?

Een sterilisatie is een relatief lichte ingreep, die poliklinisch onder plaatselijke verdoving kan worden uitgevoerd. Bij een sterilisatie worden beide zaadleiters doorgesneden of onderbonden. Dit gebeurt om de man onvruchtbaar te maken.

Vorbereiding voor de operatie

De ingreep moet onder steriele omstandigheden gebeuren om infectie te voorkomen. Daarom is het nodig dat u vóór de ingreep de balzak helemaal scheert. U hoeft voor de ingreep niet nuchter te zijn. Dit betekent dat u gewoon mag eten, drinken en roken.

Als u **bloedverdunnende medicijnen** gebruikt, moet u dit van tevoren melden aan de uroloog, omdat deze medicijnen ruim voor de ingreep moeten worden gestopt. **Als u niet gestopt bent met het slikken van bloedverduuners, zal de operatie moeten worden uitgesteld!**

- Stop **7 dagen** voor de behandeling met: Ascal, Carbasalaatcalcium, Aspirine, Acetylsalicylzuur, Persantin, Plavix.
- Stop **5 dagen** voor de behandeling met: Marcoumar (Fenprocoumon).
- Stop **3 dagen** voor de behandeling met: Acenocoumarol (Sintrom).
- Stop **2 dagen** voor de behandeling met: Apixaban (Eliquis), Rivaroxaban (Xarelto), Dabigatran (Pradaxa), Edoxaban (Lixiana).

U moet een strak zittende onderbroek of zwembroek meenemen naar het ziekenhuis. Deze trekt u aan na de ingreep en moet u minimaal 24 uur, maar liever 72 uur, na de ingreep aanhouden. Het is verstandig om het de dag van de ingreep rustig aan te doen en niet zelf naar huis te rijden. Na de ingreep moet u dus ook de rest van de dag vrij nemen.

Operatiedag

U kunt op het afgesproken tijdstip plaatsnemen in de wachtkamer van de poliklinische operatiekamer op de 4^e verdieping. Volgens afspraak roept een verpleegkundige u op voor de operatie.

Hoe gaat de operatie?

Na desinfectie van het scrotum (balzak) krijgt u links en rechts twee injecties in de huid van balzak of in de zaadstreng in de liesstreek. Daarna maakt de arts in de verdoofde huid een kleine snede links en/of rechts waarbij de zaadleiters vrij komen te liggen.

Van beide zaadleiters wordt een stukje verwijderd en de uiteinden worden afgebonden.

Hierna worden de wondjes weer gesloten met hechtingen die na ongeveer 2 weken

Oplossen. Ze hoeven dus niet verwijderd te worden. Tijdens de ingreep voelt u vaak een trekkend pijnlijk gevoel in met name de liezen, omdat de zaadleider door het lieskanaal loopt. De ingreep duurt ongeveer 15 minuten.

Na de operatie

Na de operatie komen er gaasjes op de beide wondjes. Geadviseerd wordt om 3 dagen en nachten een strakke onderbroek of zwembroek te dragen. Om een nabloeding te voorkomen is het beter dat u de rest van de dag lichamelijke inspanning vermijdt.

De volgende ochtend kunt u het verband zelf verwijderen en mag u weer douchen (in bad gaan is na 5 dagen weer toegestaan).

Als de verdoving is uitgewerkt, kan het gebied van de balzak en de liezen pijnlijk worden.

Hiervoor kunt u een pijnstiller nemen (b.v. paracetamol).

De eerste dagen na de operatie moet u rust houden en zo min mogelijk lopen. Wij raden u af de eerste twee weken te fietsen, sporten, zwemmen of zwaar te tillen. Na 5 dagen is geslachtsgemeenschap weer toegestaan.

De ingreep heeft geen invloed op het mechanisme en het gevoel bij de zaadlozing (aan de zaadlozing is niet te zien dat u bent gesteriliseerd). Na een sterilisatie worden de zaadcellen, die nog steeds in de testikels worden gevormd, door het lichaam afgebroken.

Risico's en complicaties

- Een geringe blauwkleuring van de balzak en/of basis van de penis komt vaak voor.
- Ook komt er vaak wat bloed- of vochtverlies uit de wondjes. Dit kan tot ongeveer twee weken na de ingreep aanhouden (afhankelijk van uw activiteiten). Dit is niet verontrustend en gaat in de regel vanzelf over.
- Er treedt bijna nooit een nabloeding of wondinfectie op.
- Ná de ingreep heeft u vaak pijn en heeft u een beurs gevoel in de zaadballen of pijn tijdens het lopen. Meestal duurt dit slechts enkele dagen.
- Er kan een gevoel van stuwung optreden; dit kan leiden tot pijnlijke sensaties voorafgaand aan de zaadlozing. Dit is zeldzaam en meestal tijdelijk.
- Er is een uiterst geringe kans dat de uiteinden van de zaadleiters weer aan elkaar groeien en dat u weer vruchtbaar wordt. Ook al laat controle van het zaadmonster zien, dat er geen zaadcellen aanwezig zijn, dan nog is hernieuwde vruchtbaarheid na langere tijd mogelijk. Dit komt bij ongeveer 1-3 per 1000 patiënten voor.
- Soms is het mogelijk dat in het zaadmonster toch steeds zaadcellen aanwezig blijven. Er kan dan na overleg met uw uroloog een re-sterilisatie nodig zijn.

Wanneer moet u uw behandelend arts waarschuwen?

- als u koorts krijgt (boven de 38,5°C),
- als er een sterke zwelling van de balzak optreedt,
- als het wondje blijft bloeden (het bloeden stopt niet of neemt toe) of
- als er uitermate veel pijn is.

Vruchtbaarheid

Na de ingreep bent u nog niet meteen onvruchtbaar. De eerste maanden na de operatie komen er bij de zaadlozing nog zaadcellen vrij. Daarom moet u in deze periode nog een voorbehoedsmiddel blijven gebruiken.

Na tenminste 15-20 zaadlozingen zijn de zaadcellen meestal verdwenen. U moet ervoor zorgen dat u in de eerste drie maanden na de ingreep 15-20 zaadlozingen heeft.

Na deze periode wordt uw zaad onderzocht. Meer informatie hierover krijgt u mee na de ingreep.

Zijn er geen levende zaadcellen meer zichtbaar? Dan is de sterilisatie geslaagd en de behandeling ten einde. In dit geval kunt u stoppen met de voorbehoedsmiddelen.

Afspraak

Voor het maken van een afspraak voor het inleveren van uw zaad of voor vragen hierover kunt u contact opnemen met het Klinisch Chemisch Laboratorium (KCL) op werkdagen tussen 8.30-16.30 uur. Het telefoonnummer is: (075) 650 22 40.

Heeft u een afspraak gemaakt maar kunt u niet komen? Geef dit zo snel mogelijk door aan het KCL.

Afname

Bij voorkeur zaad inleveren dat niet ouder dan 1,5 uur is.

- Leeg uw blaas door te gaan plassen.
- Was na het plassen uw penis grondig met water zonder zeep en spoel goed af. Droog uw penis met een schone handdoek.
- Het is de bedoeling dat u het zaad door masturbatie produceert. Coïtus Interruptus (geslachtsgemeenschap en dan voor de zaadlozing terugtrekken) is ongeschikt voor het verkrijgen van het zaad, omdat het eerste gedeelte van de zaadlozing dan niet opgevangen wordt. Onvolledige monsters kunnen niet geanalyseerd worden.
- Het zaad moet in zijn geheel worden opgevangen in het daarvoor bestemde steriele potje. Dit potje heeft u ontvangen van uw behandelaar.
- Het potje van te voren niet omspoelen of wassen.
- U mag geen condoom gebruiken vanwege de aanwezigheid van een zaaddodend middel in het condoom.
- Het is belangrijk dat de zaadlozing niet eerder dan 90 minuten voor de afgesproken inlevertijd heeft plaatsgevonden.
- Sluit het potje goed af en vermeld duidelijk uw naam en geboortedatum op het potje.
- Bewaar het monster op kamertemperatuur, **NOOIT IN DE KOELKAST BEWAREN!**

Afgifte

Het zaad mag niet teveel afkoelen (niet beneden kamertemperatuur = 20 °C). Anders wordt de meting onbetrouwbaar. U kunt het zaad het beste in uw binnenzak dragen als u naar het ziekenhuis komt.

Het zaad moet op de afgesproken tijd ingeleverd worden bij het KCL in het Zaans Medisch Centrum. Het laboratorium bevindt zich op de begane grond, locatie 0.3 Noord.

U kunt het zaad niet inleveren zonder dagticket. Om een dagticket te krijgen, meldt u zich bij binnenkomst in het ZMC bij de aanmeldzuil. Vergeet uw identiteitsbewijs niet mee te nemen. Kies bij deze aanmeldzuil de optie: bloedafname. U krijgt dan uw dagticket.

Als u bij het KCL aankomt, scant u uw dagticket en u kiest dan de optie: inleveren materiaal. U wordt dan met voorrang opgeroepen.

Uitslag

Binnen een maand krijgt u telefonisch de uitslag van de zaadanalyse. Als de uitslag goed is, krijgt u te horen dat u en uw partner de voorbehoedsmiddelen (anticonceptie) kunnen staken en zijn de urologische controles beëindigd.

Wanneer er nog teveel zaadcellen worden geteld bij de zaadanalyse, zal een volgende controle worden geadviseerd. De anticonceptie moet u dan blijven gebruiken tot de volgende uitslag.

Controle

Wondcontrole bij de uroloog is niet noodzakelijk. Voor het inleveren van het zaad krijgt u instructies mee na de ingreep.

Betaling

CliniX stuurt u een factuur die u **voorafgaand** aan de behandeling moet voldoen. Deze factuur kunt u achteraf niet indienen bij uw verzekeraar.

Verder belangrijk:

- Er geldt **geen** eigen risico.

Belangrijke telefoonnummers

Zaans Medisch Centrum	:	(075) 650 29 11
Huisartsenpost (na 17:00u/weekend)	:	(075) 653 30 00
Polikliniek urologie (via het klantcontactcentrum)	:	(075) 650 12 90

Vragen?

U kunt op werkdagen tussen 08:30 en 16:30 uur contact opnemen met het klantcontactcentrum op bovenstaand telefoonnummer.